EUROOPA LIIDUGA ÜHINEMISE KONVERENTS – MONTENEGRO –

Brüssel, 6. november 2026
(OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema:	EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT – 12. peatükk „Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika“

EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT

12. peatükk „Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika“

Käesolev Euroopa Liidu seisukoht põhineb üldisel seisukohal, mille liit on võtnud Montenegroga toimuva ühinemiskonverentsi jaoks (AD 23/12 CONF-ME 2), ning selle suhtes kohaldatakse nimetatud üldises seisukohas kinnitatud läbirääkimispõhimõtteid, eelkõige järgmisi:

– ühe läbirääkimiste peatüki suhtes ükskõik kumma poole väljendatud arvamus ei mõjuta mingil viisil seisukohta, mis võidakse võtta teiste peatükkide suhtes;

– kokkuleppeid (isegi osalisi kokkuleppeid), millele on läbirääkimiste käigus järjestikku läbivaadatavate peatükkide osas jõutud, ei saa pidada lõplikeks enne üleüldise kokkuleppe saavutamist;

– samuti kohaldatakse läbirääkimisraamistiku punktides 24, 28, 41 ja 44 sätestatud nõudeid.

EL rõhutab, et Montenegrot peab jätkama oma õigusaktide ELi *acquis*’ga vastavusse viimist (ning märgib, et enne ühinemist võivad jõustuda täiendavad õigusaktid või et asjaomaseid ELi õigusakte võidakse ajakohastada), et kindlustada *acquis*’ tõhus rakendamine ja järgimise tagamine ning töötada juba enne ühinemist välja ELi omadega võimalikult sarnased poliitikad ja vahendid.

EL märgib, et Montenegro kiidab oma läbirääkimisseisukohtade AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 ja AD 59/26 CONF-ME 23 tulemusena heaks 12. peatüki alla kuuluva *acquis*’ 2026. aasta 30. juuni seisuga ning et Montenegro teatas, et on valmis seda rakendama alates Euroopa Liiduga ühinemise kuupäevast, välja arvatud valdkondades, mille puhul ta taotles järgmisi üleminekuperioode:

PUBLIC

- vabastus kuni 31. augustini 2030 määrustes (EÜ) nr 852/2004 ja (EÜ) nr 853/2004 sätestatud teatavate liha-, piima-, kala- ja munasektori ettevõtete struktuurinõudeid käsitlevate sätete kohaldamisest;

- vabastus kuni 31. detsembrini 2030 sellise toorpiima, mis ei vasta täielikult määruses (EÜ) nr 853/2004 sätestatud nõuetele, kogumist ja töötlemist käsitlevate sätete kohaldamisest.

Üldise vastusena Montenegro taotlustele tuletab EL meelde oma üldist läbirääkimisseisukohta, et üleminekumeetmed on erandlikud, nende kestus ja ulatus on piiratud ning nendega kaasneb kava, milles on selgelt määratud kindlaks *acquis*' ülevõtmise etapid. Üleminekumeetmed ei tohi hõlmata muudatusi ELi normides ega poliitikates, häirida nende nõuetekohast toimimist ega viia konkurentsi märkimisväärse moonutamiseni.

Pärast hoolikat läbivaatamist ja võttes arvesse meetmeid, mis on aluseks õigus- ja menetlusraamistikule, mis on vajalik ELi toiduohutusnõuete järjepidevaks rakendamiseks ja järgimise tagamiseks Montenegros, peab EL Montenegro taotlusi vastuvõetavaks, eeldusel et järgitakse allpool sätestatud tingimusi ja järelevalveprotsessi.

Lisaks leiab EL, et ühinemisaktiga tuleks ette näha vajalik õiguslik alus üleminekumeetmete vastuvõtmiseks, kui need on vajalikud, et hõlbustada üleminekut Montenegro praeguselt korralt liidu veterinaar-, fütosanitaar- ja toiduohutuse normide kohaldamisest tulenevale korrale. Komisjon võtab sellised meetmed vastu kohaldatavates õigusaktides kindlaksmääratud asjakohase menetluse kohaselt. Neid meetmeid peaks olema võimalik võtta kolme ühinemisjärgse aasta jooksul ning nende kohaldamine piirdub kõnealuse perioodiga.

PUBLIC

Üldine toiduohutus

EL väljendab heameelt selle üle, et 2026. aasta aprillis võeti vastu uus toiduohutusseadus. EL võtab teadmiseks, et selle õigusaktiga viiakse Montenegro õigusnormid veelgi enam vastavusse määrusega (EÜ) nr 178/2002, kuna kehtestatakse põhimõtted ja nõuded, mis hõlmavad toidu/sööda tootmise ja turustamise kõiki etappe, toidu ja sööda jälgitavust ning toidu- ja söödakäitlejate kohustusi ja vastutust. EL rõhutab, et Montenegro peab jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist ELi teiseste õigusaktidega selles valdkonnas ja neid rakendama.

Ametliku kontrolli asjus väljendab EL heameelt selle üle, et 2026. aasta mais võeti vastu ametliku kontrolli seadus, mis on kooskõlas ametlikku kontrolli käsitleva määrusega (EL) 2017/625 ja millega valmistatakse ette õigusaktide vastavusseviimist ELi impordireeglitega. EL võtab teadmiseks Montenegro kavatsuse viia oma õigusaktid selles valdkonnas täielikult vastavusse 2027. aasta neljandaks kvartaliks. EL võtab samuti teadmiseks Montenegro edusammud seoses asjakohase haldussuutlikkuse ja taristu loomise ja arendamisega ELi *acquis*' kohaseks ametlikuks kontrolliks pädevate asutuste poolt. See hõlmab selle kontrolli rahastamist kogu toiduohutusahela ulatuses ja teistest riikidest sissetoomisel, et tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine. EL kutsub Montenegrot üles esitama kuni ühinemiseni selle teema kohta korrapäraselt ajakohastatud teavet, sealhulgas edusammude kohta, mis on tehtud ametliku kontrolli menetluste standardimisel. eeskätt haldussuutlikkuse, kontrolliteenistuste, laboritoe ja piirikontrolli tugevdamisel.

PUBLIC

EL võtab teadmiseks Montenegro otsuse ehitada ja muuta võimekamaks piirikontrollipunktide täiustamise ja ehitamise tegevuskava raames kuus piirikontrollipunkti, nimelt Golubovci lennujaam, Božaj, Bari sadam, Kula, Dobrakovo ja Ilino Brdo. EL kutsub Montenegrot tungivalt üles viima lõpule kuue piiripunkti ehitamine, täiustamine ja varustamine riiki sisenemise kohtades, et need oleksid ühinemise ajaks täielikult toimivad, ning esitama edusammude kohta korrapäraselt kuni piiripunktide toimima hakkamiseni ajakohastatud teavet, sealhulgas erandolukorra plaanid viivituste puhuks. Eelkõige jälgib EL Montenegro edusamme seoses püüetega ehitada ja varustada elusloomade piiripunkt, kus tuleb teha loomade heaolu kontrolle. EL võtab teadmiseks erandolukorra plaanid, mis esitati eespool nimetatud tegevuskava ajakohastamisel 2026. aasta juunis ja mille eesmärk on tegeleda võimalike viivitustega toimivate piiripunktide saavutamisel. EL rõhutab, et piiripunktid peavad ühinemiskuupäevaks vastama täielikult loomade ja kaupade sissetoomise nõuetele. EL rõhutab, et Montenegro peab esitama korrapäraselt ajakohastatud teavet piiripunktide ehitamise, varustamise ja toimivuse kohta kuni kuue piiripunkti täieliku toimimise saavutamiseni, sealhulgas vähemalt ühe aruande 2027. aasta juuliks ja ühe aruande 2027. aasta detsembriks. Nendes aruannetes tuleb hinnata asjaomase kuue piiripunkti toimivust, sealhulgas tuvastatud viivitusi, ning ajakohastada erandolukorra stsenaariume, mida saaks rakendada.

EL rõhutab, et Montenegro peab tagama, et kõiki TRACESi infosüsteemi asjakohaseid funktsioone kasutatakse kõigis piiripunktides ja et kõik inspektorid kasutavad neid ELi nõuete kohaselt.

PUBLIC

Laborite asjus võtab EL teadmiseks edusammud, mis Montenegro on teinud ametlikuks kontrolliks riiklike referentlaborite võrgustiku määramise kavandamisel iga ELi referentlabori jaoks. EL võtab teadmiseks Montenegro kavatsuse määrata 2026. aasta detsembriks riiklikud referentlaborid ja määrata 2027. aasta juuniks ELi liikmesriigis asuvad riiklikud referentlaborid. EL võtab teadmiseks Montenegro käimasolevad investeeringud laborite suutlikkuse parandamise eesmärgil seadmete ajakohastamisse ja oma laborivõrgustiku tarbeks akrediteeritud menetluste väljatöötamisse. EL tunnustab väga üksikasjalikku teavet laborisuutlikkuse, riiklike referentlaborite määramise kavandamise, olemasolevate lünkade ja nende kõrvaldamise lahenduste kohta, mis on esitatud läbivaadatud riiklike referentlaborite tegevuskavas, mis valmis 2026. aasta juulis. EL märgib, et Montenegro peab jätkama jõupingutusi, et tagada ühinemiskuupäevaks oma riiklike referentlaborite võrgustiku toimimine kõigis asjakohastes valdkondades, nagu loomatervis, taimetervis, sööt ja toiduohutus. EL kutsub Montenegrot tungivalt üles viima lõpule riikliku fütosanitaarvaldkonna referentlabori loomise. EL rõhutab samuti, et on oluline tagada riikliku fütosanitaarlabori õigeaegne akrediteerimine ja tõhus toimimine. EL ootab, et Montenegro esitaks kuni ühinemiseni korrapäraselt ajakohastatud teavet, sealhulgas vähemalt ühe ajakohastatud aruande 2027. aasta teise kvartali lõpuks ja teise 2027. aasta neljanda kvartali lõpuks, seoses i) määratud riiklike referentlaboritega, ii) tegevuskavas kindlaks määratud rakendatud ja rakendatavate meetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada tuvastatud puudused, ning iii) riikliku fütosanitaarvaldkonna referentlabori ehitamise, varustamise ja toimivusega.

EL rõhutab, et Montenegro peab tingimata tagama ISO/IEC 17025 kohase akrediteerimise kõigile ametlikku kontrolli tegevatele laboritele, tagades täieliku vastavuse ELi nõuetele, ning määrama ametlikult ametlike laborite ja riiklike referentlaborite täieliku võrgustiku, nagu on sätestatud määruses (EL) 2017/625, sealhulgas selged volitused, kindlaksmääratud pädevused ja tegevuse koordineerimise mehhanismid. EL ootab, et Montenegro esitaks selle teema kohta korrapäraselt ajakohastatud teavet.

PUBLIC

EL tunnustab Montenegro edusamme tehnilise abi kasutamisel ja koostöö tegemisel ELi liikmesriikidega, et tagada ELi *acquis*' kohaste analüüside täielik katvus. EL eeldab, et Montenegrot jätkab oma õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimist ning viimase tõhusat rakendamist selles valdkonnas.

EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe seoses loomsete saaduste kontrollireeglite ja kontrolli erireeglitega. EL rõhutab, et on oluline, et Montenegro tugevdaks oma haldussuutlikkust viia läbi kontrolle kooskõlas kõnealuse valdkonna *acquis*'ga, kuna on äärmiselt oluline, et kontrollisüsteem oleks ühinemiskuupäevaks täielikult toimiv.

EL võtab teadmiseks haldussuutlikkuse ja ametliku kontrollisüsteemi tugevdamise raamistiku loomise ning kutsub Montenegrot üles tegelema loomade heaolu valdkonnas allesjäänud puudustega, mis on seotud tõhusa ja riskipõhise kontrolliga (põllumajandusettevõttes, vedamise ajal ja surmamisel).

Institutsioonilise raamistiku asjus võtab EL rahuloluga teadmiseks, et Montenegro võttis 2025. aasta detsembris vastu toiduohutuse, veterinaar- ja fütosanitaarküsimuste ameti sisemist korraldust ja süstematiseerimist käsitleva reeglistiku, mille alusel Montenegro võttis 23. juulil 2026 vastu muudetud tegevuskava selle valdkonna haldussuutlikkuse tugevdamiseks. EL innustab Montenegrot esitama korrapäraselt aruandeid kõnealuse tegevuskava rakendamise kohta; selles tegevuskavas nähakse ette 147 ametniku töölevõtmine 2030. aastaks: 26 ametnikku 2026. aastal, 31 ametnikku 2027. aastal ja 30 ametnikku igal aastal järgneva kolme aasta jooksul. EL kutsub Montenegrot üles järgima täpselt Euroopa Komisjoni soovitusi erapooletust ja huvide konflikti käsitlevate reeglite kohta. Selleks et tagada vastavus neid aluspõhimõtteid käsitlevatele ELi nõuetele, ootab EL, et ametiasutused tugevdaksid asjakohaseid kaitsemeetmeid nii avalikus halduses kui ka delegeeritud teenustes. EL ootab, et Montenegro esitaks kaks korda aastas kuni haldussuutlikkust käsitleva tegevuskava lõpuni aruanded veel tööle võetava personali kohta ja võimalike puuduste kõrvaldamise alternatiivsete stsenaariumide kohta.

PUBLIC

Veterinaarpoliitika

Loomatervise asjus väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegro võttis 2026. aasta juunis vastu uue loomatervise seaduse, mis on kooskõlas määrusega (EL) 2016/429 ja mis on õiguslik alus edasiseks vastavusse viimiseks selle raamistiku kohaste ELi õigusaktidega. EL võtab teadmiseks, et seadus jõustub 2027. aastal, ning kutsub Montenegrot tungivalt üles jätkama õigusaktide vastavusse viimist ja asjakohaste loomatervisealaste õigusaktide rakendamist selle ja muude raamistike alusel, tagades, et ühinemisel järgitakse täielikult ja rakendatakse tulemuslikult loomatervise valdkonna *acquis*'d.

EL kutsub Montenegrot tungivalt üles tagama, et tõhusalt rakendataks komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2020/689, millega täiendatakse määrust (EL) 2016/429 seoses brutselloosi ja tuberkuloosi seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega, mis on väga oluline loomatervise valdkonna ja toorpiimasektori jaoks ning asjaomaste ettevõtete täiustamisel, et need vastaksid ELi hügieeninõuetele. EL ootab, et Montenegro esitaks selle rakendamise kohta aruande kaks korda aastas kuni ühinemiseni. Eelkõige ootab EL, et Montenegro esitaks selged ja kontrollitavad tõendid, mis näitavad, et muid loomatervisega seotud ametlikke toiminguid teostatakse praktikas tulemuslikult ning et need suudavad tagada loomatervisega seotud riskide õigeaegse avastamise ja neile tõhusa reageerimise kogu territooriumil, sealhulgas et ta esitaks teabe pädevate asutuste, vastutuse jaotuse, menetluste ja vahendite kohta, mis on ette nähtud selles valdkonnas ametlike toimingute teostamiseks.

EL rõhutab, et loomade heaolu valdkonnas on ühinemise ajaks oluline jõuda *acquis*' täieliku järgimise ja rakendamiseni, sealhulgas põllumajandusettevõtte tasandil, vedamise ajal ja surmamisel. See on hädavajalik, et kaitsta üldsuse usaldust toidutootmise vastu, vastata ELi kodanike ootustele seoses loomade heaolu kõrgete standarditega ning tagada liikmesriikide praegustele tootjatele siseturul aus konkurents.

EL võtab teadmiseks, et Montenegro on koostanud loomade heaolu valdkonna ametliku kontrolli alase koolituse ja suutlikkuse suurendamise kava aastateks 2026–2030. Lisaks kutsub EL Montenegrot tungivalt üles jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist uue, 17. juuni 2026. aasta määrusega, mis käsitleb koerte ja kasside heaolu ja nende jälgitavust ning mida hakatakse kohaldama 2028. aasta keskpaigas, ning alustama selle rakendamist.

EL rõhutab, et Montenegro ei ole veel viinud oma õigusakte vastavusse rakendusmäärusega (EL) 2023/372, mis käsitleb loomaveolaevu, ametlikku kontrolli ja väljumispunkte, ning delegeeritud määrusega (EL) 2023/842, mis käsitleb loomade heaolu ametlikku kontrolli loomaveolaevadel, ning kutsub Montenegrot üles viima oma õigusaktid vastavusse 2026. aasta neljandaks kvartaliks, nagu kavandatud. EL märgib, et loomade heaolu standardite järjepidev rakendamine vedamise ajal, põllumajandusettevõtte tasandil ja surmamisel on endiselt parandamist vajav valdkond. Selles valdkonnas on vaja teha jõupingutusi loomade heaoluga seotud õigusnormide täitmise tagamiseks ja tõhusaks riskipõhiseks ametlikuks kontrolliks, sealhulgas tagada, et loomade heaolu eest vastutab piisav ja pädev personal. Seetõttu kutsub EL Montenegrot tungivalt üles rakendama nõuetekohaselt loomade heaolu valdkonna ametliku kontrolli alase koolituse ja suutlikkuse suurendamise kava aastateks 2026–2030, et saavutada ühinemiskuupäevaks piisav rakendamise tase. EL kutsub Montenegrot üles esitama selle tulemusliku rakendamise kohta aruande kaks korda aastas kuni ühinemiseni.

EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe ning edusammud asjaomaste ettevõtete registreerimisel ning loomade identifitseerimisel ja registreerimisel. EL kutsub Montenegrot üles kiiresti tegelema allesjäänud puudustega loomapidamisettevõtete registreerimisel, teatavate loomapidamisettevõtete heakskiitmisel ning loomade identifitseerimisel ja registreerimisel, mis on vajalikud kõigil tasanditel kontrollide tegemiseks, sealhulgas haiguste ohjamise tasandil. EL rõhutab, et selles valdkonnas on ühinemise ajaks oluline jõuda *acquis*' täieliku järgimiseni.

EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe zootehnikaalaste õigusaktide kohta ning rõhutab, et Montenegro ELiga ühinemise ajaks on oluline saavutada täielik vastavus selle valdkonna *acquis*'le, näiteks määrusele (EL) 2016/1012.

EL märgib, et eespool nimetatud meetmed **vastavad** ELi ühises seisukohas (AD 17/16 CONF-ME8/**16**) sätestatud **teise ja kolmanda sulgemiskriteeriumi nõuetele**, mille kohaselt peab Montenegro ELiga ühinemisel näitama oma suutlikkust ja võimekust rakendada täielikult kõnealuse peatüki kohast *acquis*'d. EL kutsub Montenegrot tungivalt üles andma korrapäraselt aru ametliku kontrolli jõustamisega seotud arengutest ja võetud meetmetest ning rõhutab, et Montenegrolt oodatakse selles valdkonnas jätkuvat rakendamise tagamist ka pärast ELiga ühinemist.

PUBLIC

Toidu, sööda ja loomsete kõrvalsaaduste turule laskmine

Bioloogilise ohutuse asjus väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegro võttis 2026. aasta veebruaris vastu loomsete kõrvalsaaduste haldamise ja käitlemise seaduse. Samuti väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegro võttis 2026. aasta mais vastu toiduhügieeni määruse ja et 2026. aasta neljandas kvartalis on kavas vastu võtta määrus loomset päritolu toidu hügieeni erireeglite kohta. EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe, mis käsitleb toiduhügieeninorme ning edusamme mitteloomset ja loomset toitu ja sööta tootvate ettevõtete hindamisel. EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe seoses loomsete saaduste erireeglite ning edusammudega, mis on tehtud õigusaktide edasisel ühtlustamisel selle valdkonna *acquis*'ga.

EL võtab teadmiseks muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste käitlemise kava (loomsete kõrvalsaaduste kava), mida viimati ajakohastati 2026. aasta aprillis. Loomsete kõrvalsaaduste kava kohaselt kohustus Montenegro looma ühinemise ajaks ELi normidele vastava loomsete kõrvalsaaduste ohutu kogumise ja kõrvaldamise süsteemi, mis hõlmab matmispaikade ja kogumiskeskuste ehitamist ning asjaomaste loomsete kõrvalsaaduste vedu naaberriikidesse. Lisaks kohustus Montenegro ehitama 1. jaanuariks 2031 teatavate loomsete kõrvalsaaduste töötlemistehase. EL rõhutab, et Montenegro peab jätkama jõupingutusi loomsete kõrvalsaaduste kava rakendamiseks, pöörates erilist tähelepanu allesjäänud rakendamisküsimustele, mis puudutavad teiste piirkonna riikidega tehtavat koostööd teatavate loomsete kõrvalsaaduste võimalikul ekspordil Montenegrost. EL ootab, et Montenegro esitaks enne ühinemist aruanded loomsete kõrvalsaaduste käitlemise kava rakendamise kohta ning seejärel vähemalt kaks korda aastas kuni 2031. aasta veebruarini aruanded töötlemistehase ehitamise kohta. EL jälgib tähelepanelikult edusamme süsteemi loomisel loomsete kõrvalsaaduste ohutuks kogumiseks ja kõrvaldamiseks, sealhulgas kõigi toiduettevõtete ja kõrvalsaaduste ettevõtete liigitamiseks ja järelevalveks. EL võtab samuti teadmiseks meetmed, mida Montenegro on võtnud loomseid saadusi käitlevate ettevõtete täiustamiseks. EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe ja tehtud edusammud ning jälgib jätkuvalt õigusaktide vastavusse viimise edenemist loomsete kõrvalsaaduste valdkonnas.

PUBLIC

Montenegro esitletud meetmed **vastavad** ELi ühises seisukohas (AD 17/16 CONF-ME 8) sätestatud **esimese sulgemiskriteeriumi nõuetele**, mille kohaselt peab Montenegro ELiga ühinemisel näitama oma suutlikkust ja võimekust rakendada täielikult kõnealuse peatüki kohast *acquis*'d. Samal ajal rõhutab EL, et ühinemise ajaks on oluline kõrvaldada tuvastatud puudused, ning kutsub Montenegrot üles kiirendama oma ettevõtete täiustamist.

EL rõhutab, et määruse (EÜ) nr 852/2004 ja määruse (EÜ) nr 853/2004 kohaste paindlikkusmeetmete kohaldamine ei tohiks põhjustada ebavõrdseid konkurentsitingimusi, sest see võib kaudselt mõjutada siseturu nõuetekohast toimimist. Sellised meetmed peaksid jääma proportsionaalseks ja nõuetekohaselt põhjendatuks ning neid ei tohiks kasutada struktuursete puuduste kõrvaldamiseks, vajalike investeeringute edasilükkamiseks ega loa andmiseks ettevõtetele, mis ei vasta olulistele hügieeninõuetele.

Lisaks tuletatakse Montenegrole meelde, et ühinemisel kohaldatakse kõigi selles valdkonnas vastu võetud riiklike tehniliste normide suhtes direktiivi (EL) 2015/1535 (TRIS) kohast teatamismenetlust. See menetlus tagab läbipaistvuse ning võimaldab ELil ja liikmesriikidel hinnata, kas riiklike meetmete eelnõud võivad tekitada põhjendamatuid tõkkeid siseturule.

Toiduohutusnormide ja erireeglite asjus väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegro võttis 2026. aasta aprillis vastu toiduga kokkupuutuvaid materjale käsitleva määruse, ning võtab teadmiseks Montenegro kavatsuse muuta 2026. aasta neljandaks kvartaliks oma õigusakte, mis käsitlevad toidu lisaaineid, ensüüme, toidulisandeid, uuendtoitu ning lõhna- ja maitseaineid. Saasteainete asjus väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegro võttis 2026. aasta mais vastu saasteainete piirnorme käsitleva määruse. EL innustab Montenegrot jätkama oma õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimist ning viimase tõhusat rakendamist ning tagama vajaliku haldus- ja kontrollisuutlikkuse.

PUBLIC

EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe toiduohutuse normide kohta, mis hõlmavad kiirkülmutatud toiduaineid ja ioniseerivat kiirgust. EL innustab Montenegrot jätkama oma õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimist ning viimase tõhusat rakendamist ning tagama vajaliku haldus- ja kontrollisuutlikkuse.

EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe seoses sööda erireeglitega, mis hõlmavad söödalisandeid, segasööta, söödamaterjale, soovimatuid aineid, toitmiseks ettenähtud sööta, teatavaid loomasöötadena kasutatavaid tooteid ning ravimsööta. EL innustab Montenegrot jätkama oma õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimist ning viimase tõhusat rakendamist, et tagada vajalik haldus- ja kontrollisuutlikkus.

Fütosanitaarpoliitika

Taimetervise ja taimse paljundusmaterjali asjus väljendab EL heameelt selle üle, et Montenegros võeti 2026. aasta märtsis vastu taimetervise kaitse seadus, millega viiakse riigi õigus kooskõlla määrusega (EL) 2016/2031, mis on taimetervise süsteemi loomise õigusraamistik. EL innustab Montenegrot andma korrapäraselt teavet seadusandlike arengute kohta ning kutsub Montenegrot tungivalt üles jätkama teiseste ja kolmanda taseme õigusaktide rakendamist, eelkõige seoses karantiinsete taimekahjustajate loetellu kandmise ja impordinõuetega, mitmeaastaste uuringukavade ja iga-aastaste uuringuaruannetega, et tagada ELi karantiinsete taimekahjustajate varajane avastamine ja likvideerimine ning toimiv taimepassi süsteem, et tagada Montenegros taimede liikumine kooskõlas kohaldatavate nõuetega.

EL eeldab, et Montenegro viib 2026. aasta neljandaks kvartaliks lõpule uue fütosanitaarteabe süsteemi väljatöötamise, et registreerida, analüüsida ja jagada ametliku kontrolli ja järelevalve käigus kogutud andmeid. EL rõhutab, et fütosanitaarteabe süsteem peaks olema täielikult toimiv ja seda tuleks tõhusalt kasutada ametliku kontrolli ja järelevalve toetamiseks.

PUBLIC

Sellega seoses võtab EL teadmiseks Montenegro kavatsuse esitada 31. oktoobriks 2026 mitmeaastane uuringuprogramm aastateks 2027–2037 ning vaadata läbi asjakohased normid, et kõrvaldada dubleerimine taimekaitseseadusega teatavaid taimekahjustajaid ja taimepasse käsitlevate situatsiooniplaanide asjus. EL rõhutab samuti 2027.–2037. aasta mitmeaastase uuringuprogrammi õigeaegse esitamise, vastuvõtmise ja tõhusa rakendamise olulisust.

Seemnete ja muu taimse paljundusmaterjali, sealhulgas kultiveerimismaterjali kvaliteedi asjus võtab EL teadmiseks Montenegro edusammud ja meetmed selle valdkonna teiseste ja kolmanda taseme õigusaktide vastavusse viimiseks ja rakendamiseks. On eriti oluline, et Montenegros oleks toimiv seemnete ja muu taimse paljundusmaterjali sertifitseerimise ja kontrolli süsteem. EL rõhutab, et Montenegro peab samuti olema valmis kohaldama vastavaid uute sortide kontrollimise protokolle, viima oma õigusaktid vastavusse ELi normidega sortide registreerimise korra kohta ning omama sortide kontrollimiseks Ühenduse Sordiameti (CPVO) volitatud kontrollikeskusi või juurdepääsu teiste liikmesriikide kontrollikeskustele.

Lisaks eeldab EL, et Montenegrol on kultiveerimismaterjali sektoris toimiv süsteem vastavate ELi normide kohaselt turustatava algmaterjali heakskiitmiseks ja kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks. Kõigis neis sektorites peab Montenegro tagama tõhusa süsteemi ettevõtjate üle ametliku järelevalve tegemiseks. EL võtab teadmiseks Montenegro esitatud teabe tema liikmesuse kohta Rahvusvahelises Uute Taimesortide Kaitse Liidus (UPOV).

Pestitsiidide asjus väljendab EL heameelt selle üle, et 2026. aasta aprillis võeti vastu uus taimekaitsevahendite seadus, mis on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 396/2005, ning märgib, et Montenegros taimekaitsevahendeid ei toodeta. EL kutsub Montenegrot tungivalt üles parandama süsteemi, mida ta kasutab taimekaitsevahendite lubade andmiseks ja/või teiste ELi liikmesriikide antud lubade vastastikuseks tunnustamiseks, lähtudes määrusest (EÜ) nr 1107/2009, ning toidus ja söödas esinevate pestitsiidijääkide seiramiseks. Samuti kutsub EL Montenegrot tungivalt üles looma ühinemiskuupäevaks institutsioonilise suutlikkuse nende ELi süsteemide rakendamiseks Montenegro jaoks kõige sobivama struktuuri kujul.

PUBLIC

Laborite asjus võtab EL teadmiseks Montenegro kavatsuse määrata riiklikud referentlaborid Montenegro territooriumil asuvate riiklike referentlaborite puhul 2026. aasta detsembriks ja ELi liikmesriigis asuvate riiklike referentlaborite puhul 2027. aasta juuniks. EL kutsub Montenegrot tungivalt üles tegema koostööd taimekaitsevahendite koostise hindamise jaoks akrediteeritud laboritega ning rakendama kooskõlas määrusega (EL) 2017/625 soovitusi, mis on esitatud CETI labori suutlikkuse puudujääkide analüüsis seoses pestitsiidide jääkide ja taimekaitsevahendite koostisega Montenegros.

EL innustab Montenegrot tagama taimekaitsevahendite säästvat kasutamist käsitleva poliitikaraamistiku järjekestvuse ja edasiarendamise pärast praegust, ajavahemikku 2021–2026 hõlmavat riiklikku tegevuskava, kooskõlas direktiiviga 2009/128/EÜ.

Geneetiliselt muundatud organismide asjus võtab EL teadmiseks Montenegro jõupingutused ja kutsub riiki tungivalt üles tagama, et tema haldusstruktuurid võimaldaksid süsteemi praktikas tõhusalt rakendada. EL rõhutab, et Montenegrot peab tagama ühinemiskuupäevaks oma õigusaktide täieliku vastavuse geneetiliselt muundatud organisme käsitlevale ELi *acquis*'le, sealhulgas selle rakendamise ja järgimise tagamise, eelkõige haldus-, institutsioonide, tehnilise ja laborite suutlikkuse selle tõhusa rakendamise tagamiseks. EL võtab teadmiseks Montenegro kavatsuse sõlmida ELi liikmesriikide riiklike laboritega kokkulepped GMOde testimiseks.

Seoses rahvusvaheliste fütosanitaarkokkulepetega liidu ainupädevusse kuuluvates valdkondades võtab Montenegro vajalikud meetmed, et tagada kooskõla liidu seisukohaga enne ühinemist.

PUBLIC

EL võtab teadmiseks Montenegro taotluse üleminekuaja saamiseks 31. augustini 2030 liha-, piima-, muna- ja kalasektori ettevõtetele, mis ei vasta Montenegro ELiga ühinemise päeval määrustes (EÜ) nr 852/2004 ja (EÜ) nr 853/2004 sätestatud struktuursetele nõuetele. EL peab taotletud üleminekuaega vastuvõetavaks, kuid rõhutab, et üleminekuaja kestel ei tohi kõnealustest ettevõtetest tulevaid tooteid viia teiste liikmesriikide turule, vaid üksnes Montenegro turule ning kolmandate riikide turgudele vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 12. EL rõhutab lisaks, et sellist meedet võib kohaldada üksnes struktuuriliste nõuete ja artikliga 12 hõlmatud ettevõtete suhtes ning et kõnealustel ettevõtetel ei ole lubatud kaubelda oma toodetega teistes ELi liikmesriikides. Üleminekuaeg võib kesta 31. augustini 2030 ja seda tuleb kohaldada üksnes selgelt määratud piiratud arvu ettevõtete suhtes, kes vajavad lisaaega täiustuste lõpuleviimiseks. Üleminekuaja lõpus lõpetavad nõuetele mittevastavad ettevõtted oma tegevuse. Tõhusa eraldamise ja jälgitavuse tagamiseks peavad asjaomastest ettevõtetest pärit tooted kandma spetsiaalset identifitseerimismärki, mis määratakse kindlaks ja mida rakendatakse aegsasti enne ühinemist.

PUBLIC

EL võtab teadmiseks Montenegro taotluse üleminekuaja saamiseks 31. detsembrini 2030 seoses sellise toorpiima tarnetega, mis ei vasta määruses (EÜ) nr 853/2004 sätestatud hügieeninõuetele. EL peab taotletud üleminekuaega vastuvõetavaks, kuid rõhutab, et üleminekuaja kestel ei tohi kõnealusest toorpiimast saadud piimatooteid viia teiste liikmesriikide turule, vaid üksnes Montenegro turule ning kolmandate riikide turgudele vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 12. EL rõhutab, et ettevõtete vastavus *acquis*'le on äärmiselt oluline, et tagada siseturu toimimine ja et tagada kõrgetasemeline kaitse. Selle aja jooksul kogutakse nõuetele mittevastavatest põllumajandusettevõtetest pärit piima eraldi ja seda kasutatakse üksnes selliste piimatoodete tootmiseks, mida viiakse vaid Montenegro turule või kolmandate riikide turgudele vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 12. Tõhusa eraldamise ja jälgitavuse tagamiseks peab neil toodetel olema spetsiaalne identifitseerimismärk, mis määratakse kindlaks ja mida rakendatakse aegsasti enne ühinemist. EL tuletab meelde, et Montenegro peab teatama aegsasti enne ühinemist mõlema üleminekuperioodiga seotud ettevõtete arvu. Lisaks rõhutab EL, et Montenegro peab edastama hiljemalt aasta enne ühinemist asjaomaste toodete jälgitavusmeetmed ja identifitseerimismärgid.

PUBLIC

EL kutsub Montenegrot üles jätkama edusammude tegemist oma õigusaktide asjaomase ELi *acquis*'ga vastavusse viimisel ja viimase rakendamisel. Eelkõige saab selle eesmärgi saavutada alles siis, kui karjad või põllumajandusettevõtted saavad ametlikult veiste tuberkuloosist ja brutselloosist vaba staatuse. Sellise staatuse saavutamine on seega toorpiima turuleviimise oluline ja lõplik eeltingimus, sealhulgas juhtudel, kui nõuetele mittevastavaid tooteid pakutakse vaid riigi siseturul. Seda nõuet ei saa asendada erandite, traditsiooniliste tavade, uuringukorra ega üleminekukorraga. Sellega seoses on oluline tulemuslikult rakendada komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2020/689, millega täiendatakse määrust (EL) 2016/429 seoses brutselloosi ja tuberkuloosi seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega, et tagada edusammud ELi *acquis*' järgimise suunas.

* * *

Eeltoodud kaalutlusi silmas pidades märgib EL, et praeguses etapis **ei ole käesolevat peatükki käsitlevad täiendavad läbirääkimised vajalikud**.

Õigusaktide ELi *acquis*'ga vastavusse viimisel ja ELi *acquis*' rakendamisel tehtud edusammude kontrollimine jätkub kogu läbirääkimisteprotsessis. EL rõhutab, et ta pöörab erilist tähelepanu kõikide eespool nimetatud konkreetsete küsimuste seirele, et tagada Montenegro haldussuutlikkus, võime rakendada ja jõustada käesoleva peatükiga hõlmatud *acquis*'d ning õigusaktide täielik *acquis*'ga vastavusse viimine. Erilist tähelepanu tuleb pöörata käesoleva peatüki ja läbirääkimiste teiste peatükkide vahelistele seostele. Montenegro õigusaktide vastavust ELi *acquis*'le ja selle rakendamissuutlikkust saab lõplikult hinnata alles läbirääkimiste hilisemas järgus. Lisaks kogu teabele, mida EL võib nõuda läbirääkimiste pidamiseks käesoleva peatüki üle ja mis tuleb esitada konverentsile, kutsub EL Montenegrot üles esitama stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogule korrapäraselt kirjalikku üksikasjalikku teavet *acquis*' rakendamisel saavutatud edu ja riigi haldussuutlikkuse tugevdamise kohta.

PUBLIC

Eeltoodud kaalutlusi silmas pidades pöördub EL vajaduse korral käesoleva peatüki juurde sobival ajal tagasi.

EL märgib, et Montenegro kiidab oma läbirääkimisseisukohtade AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 ja AD 59/26 CONF-ME 23 tulemusena heaks 12. peatüki alla kuuluva *acquis*' 2026. aasta 30. juuni seisuga ning et Montenegro teatas, et on valmis seda rakendama alates Euroopa Liiduga ühinemise kuupäevast, välja arvatud valdkondades, mille puhul ta taotles järgmisi üleminekuperioode:

Lisaks tuletab EL meelde, et ajavahemikul 2026. aasta 30. juunist kuni ühinemiskuupäevani võidakse vastu võtta uusi liidu õigusakte.

PUBLIC

II LISA

ühise seisukoha muudetud eelnõu juurde, mis käsitleb 12. peatükki

„Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika“

Õiguslik lisa

Akt Montenegro Vabariigi ühinemistingimuste ning Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavate muudatuste kohta

[XXX] OSA

AJUTISED SÄTTED

[XX] JAOTIS – MUUD SÄTTED

Artikkel [XX]

Kui on vaja üleminekumeetmeid, et hõlbustada Montenegro üleminekut praeguselt korralt korrale, mis tuleneb liidu veterinaar-, fütosanitaar- ja toiduohutuse normide kohaldamisest, võtab need meetmed vastu komisjon, järgides kohaldavates õigusaktides kindlaksmääratud menetlust. Need meetmed võetakse vastu kolmeaastase ajavahemiku jooksul alates ühinemisest ja nende kohaldamine on piiratud nimetatud ajavahemikuga.

PUBLIC

[XX] LISA

Ühinemisakti artiklis [XX] osutatud loetelu: üleminekumeetmed

[X]. TOIDUOHUTUS, VETERINAAR- JA FÜTOSANITAARPOLIITIKA

I. ETTEVÕTTED (LIHA, PIIM, KALA JA MUNAD)

32004 R 0852: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).

32004 R 0853: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

1. Lõigetes 3–6 sätestatud tingimustel ei kohaldata 31. augustini 2030 järgmistes jaotistes sätestatud struktuurilisi nõudeid lõike 2 kohaselt loetletud Montenegro liha-, piima-, kala- ja munasektori ettevõtete suhtes:

   a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 852/2004:

      – II lisa II peatükk;

   b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004:

      – III lisa I jao II ja III peatükk,

      – III lisa II jao II ja III peatükk,

PUBLIC

– III lisa V jao I peatükk,

– III lisa VIII jao III peatükk,

– III lisa IX jao I ja II peatükk,

– III lisa X jao I ja II peatükk.

2. Komisjon koostab aegsasti enne ühinemist loetelu punktis 1 osutatud ettevõtetest. Nimetatud loetelu avalikustatakse ja see sisaldab iga ettevõtte nime ja aadressi.

3. Nimetatud ettevõtete tooteid võib viia ainult Montenegro siseturule või kolmandate riikide turgudele kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega või kasutada edasiseks töötlemiseks Montenegro ettevõtetes, mis on samuti hõlmatud punktiga 1, sõltumata turustamiskuupäevast.

4. Nimetatud ettevõtete toodetel peab olema määruse (EÜ) nr 853/2004 artiklis 5 sätestatust erinev tervise- või identifitseerimismärk. Erineva tervise- või identifitseerimismärgi täpne kirjeldus edastatakse komisjonile hiljemalt üks aasta enne ühinemiskuupäeva.

5. Montenegro pädevad asutused tagavad, et lõikes 4 osutatud tervise- või identifitseerimismärke kasutatakse üksnes toodete puhul, mille jaoks need on ette nähtud, ning et need on kaitstud petturliku või loata kasutamise eest.

6. Punkte 3 ja 4 kohaldatakse samuti kõigi toodete suhtes, mis on pärit ühendatud liha-, piima-, kala- või munatöötlemisettevõtetest, millest osa on hõlmatud punktiga 1.

PUBLIC

7. Montenegro jälgib pidevalt ettevõtete täiustamise riikliku programmi rakendamist ja esitab sellega seoses komisjonile kaks korda aastas edusammude tegemise kava. Montenegro tagab, et iga sellise ettevõtte kohta koostatakse eraldi täiustamiskava koos struktuuriliste nõuetega seotud paranduste tegemise tähtaegadega ja et see tehakse komisjonile kättesaadavaks, kui seda taotletakse.

8. Montenegro tagab, et iga ettevõte, mis ei ole ühinemiskuupäevaks täielikus vastavuses toiduohutust käsitleva liidu *acquis*'ga, lõpetab oma tegevuse, välja arvatud juhul, kui ettevõte on hõlmatud kõnealuse üleminekumeetme sätetega.

9. Ülalmainitud üleminekukorra tõrgeteta toimimise tagamiseks võib komisjon vastu võtta üksikasjalikud rakendusnormid vastavalt määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 14 lõikes 2 ja määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 12 lõikes 2 osutatud menetlusele.

II. NÕUETELE MITTEVASTAVA PIIMA TÖÖTLEMINE

32004 R 0853: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

1. Montenegro piimatöötlemisettevõtted võivad kuni 31. detsembrini 2030 vastu võtta toorpiimasaadetisi, mis ei vasta määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa IX jao I peatüki III osa punkti 3 alapunkti a nõuetele.

2. Kuni 31. detsembrini 2030 võivad Montenegro piimatöötlemisettevõtted jätkata nii nõuetele vastava kui ka mittevastava piima töötlemist samal tootmisliinil, tingimusel et nõuetele vastavat ja mittevastavat piima hoitakse alates kogumisest kuni toote lõpp-etapini eraldi, sealhulgas põllumajandusettevõttes transportimise, vastuvõtmise, ladustamise ja töötlemise ajal, ning et selline töötlemine toimub eraldi tootmistsüklites pärast nõuetele vastava piima töötlemist, see eraldatakse ja selle suhtes kohaldatakse menetlusi, millega tagatakse, et ristsaastumist ei toimu.

PUBLIC

3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, järgivad piimatöötlemisettevõtted ettevõtete suhtes kohaldatavaid liidu nõudeid, sealhulgas määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklis 5 osutatud ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide (HACCP) põhimõtete rakendamine, ning tõendavad oma suutlikkust täita järgmisi tingimusi, sealhulgas identifitseerides tootmisliini ja eraldi tootmistsüklid, mida kasutatakse nõuetele mittevastava piima töötlemiseks.

Kõnealuste ettevõtete käitajad

a) tagavad, et nõuetele vastavat ja mittevastavat piima hoitakse alates kogumisest kuni toote lõpp-etapini tõhusalt eraldi, sealhulgas põllumajandusettevõttes transportimise, vastuvõtmise, ladustamise, töötlemise ja lõpptoodete turustamise ajal, sealhulgas tagavad eraldiseisvad nõuetele vastava ja mittevastava piima kogumisteed, eraldi ladustamise ja töötlemise, nõuetele mittevastavast piimast valmistatud toodete eripakendamise ja -sildistamise ning selliste toodete eraldi ladustamise;

b) kehtestavad menetlused, millega tagatakse toorainete ja toodete jälgitavus, sealhulgas toodete liikumise dokumenteerimine ning nõuetele vastava ja mittevastava toorpiima arvestus ja selle arvestuse kooskõlastav võrdlemine valmistatud toodete kategooriate ja kogustega;

c) tagavad, et kogu nõuetele mittevastavat toorpiima kuumtöödeldakse 15 sekundi jooksul vähemalt temperatuuril 71,7 °C või muul viisil, millega saavutatakse samaväärne ohutustase;

d) tagavad, et lõikes 6 osutatud tervise- või identifitseerimismärke kasutatakse üksnes nende toodete puhul, mille jaoks need on ette nähtud, ning et need on kaitstud petturliku või loata kasutamise eest.

PUBLIC

4. Montenegro pädevad asutused

   a) tagavad, et iga asjaomase ettevõtte käitaja või haldaja võtab kõik vajalikud meetmed, et ettevõttesisest piima eraldamise korda järgitaks nõuetekohaselt;

   b) teevad teste ja etteteatamata kontrolle seoses piima eraldamise nõude täitmisega; ning

   c) testivad toorpiima ja valmistooteid volitatud laborites, et kontrollida nende vastavust määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa IX jao II peatüki nõuetele, sealhulgas piimapõhiste toodete mikrobioloogilistele kriteeriumidele.

5. Nõuetele mittevastavast piimast saadud piimatooteid võib vaid

   a) viia Montenegro siseturule, olenemata turustamiskuupäevast, või

   b) viia kolmandate riikide turgudele kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega.

6. Nõuetele mittevastavast piimast saadud piimatoodetel peab olema määruse (EÜ) nr 853/2004 artiklis 5 sätestatud märgist erinev identifitseerimismärk. Selle märgi täpne kirjeldus tuleb edastada komisjonile hiljemalt üks aasta enne ühinemiskuupäeva.

7. Tooteid, mis põhinevad nõuetele vastaval toorpiimal, mida on töödeldud eraldi tootmisliinil, võib turustada nõuetele vastavate toodetena, tingimusel et kõik tootmisliinide eraldamist käsitlevad tingimused on täidetud.

PUBLIC

8. Montenegro tagab, et toorpiim viiakse järk-järgult vastavusse kohaldatavate ELi nõuetega, jälgib pidevalt toorpiima kvaliteedi parandamise riikliku programmi rakendamist ning esitab komisjonile aastaaruande piima tootvate põllumajandusettevõtete määruse (EÜ) nr 853/2004 nõuetega vastavusse viimisel tehtud edusammude kohta.

Esimene aastaaruanne tuleb esitada komisjonile hiljemalt 31. detsembril 2028 ning teine aastaaruanne hiljemalt 31. detsembril 2029. Nende aruannete puhul kasutatakse järgmist vormi.

Piirkond	Piima tootvate põllumajandusettevõtete koguarv 31.12.2028	Nõuetele mittevastavat* piima tootvate põllumajandusettevõtete arv 31.12.2028	Nõuetele mittevastavate* põllumajandusettevõtete osakaal 31.12.2028	Nõuetele mittevastava piima kogumaht 31.12.2028	Nõuetele mittevastava piima osakaal kogumahus 31.12.2028	Piima tootvate põllumajandusettevõtete koguarv 31.12.2029	Nõuetele mittevastavat* piima tootvate põllumajandusettevõtete arv 31.12.2029	Nõuetele mittevastavate* põllumajandusettevõtete osakaal 31.12.2029	Nõuetele mittevastava piima kogumaht 31.12.2029	Nõuetele mittevastava piima osakaal kogumahus 31.12.2029

* Vastavus tähendab kohaldatavatele bakterite üldarvu ja somaatiliste rakkude arvu piirnormidele vastavust, mis määratakse kindlaks määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa IX jao I peatüki III osa punkti 3 alapunkti a alapunktis i sätestatud asjakohaste hindamisperioodide libiseva geomeetrilise keskmise alusel. Selle sätte kohaselt hinnatakse lehmatoorpiima vastavust bakterite üldarvu puhul kahe kuu libiseva geomeetrilise keskmise (vähemalt kaks proovi kuus) alusel ja somaatiliste rakkude arvu puhul kolme kuu libiseva geomeetrilise keskmise (vähemalt üks proov kuus) alusel.

9. Montenegro tagab, et nõuetele mittevastava toorpiima tarnimine lõpetatakse hiljemalt 31. detsembril 2030.

10. Komisjon võib vastu võtta üksikasjalikud rakendusnormid ülalmainitud üleminekukorra tõrgeteta toimimise tagamiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 58 osutatud menetlusele.

PUBLIC